

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย แนวทางการบริหารจัดการศูนย์กีรออาตีปาเซปูเต๊ะ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อ.ทุ่งยางแดง จ.ปัตตานี มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย 1.ศึกษาทฤษฎีการบริหารจัดการศูนย์กีรออาตีปาเซปูเต๊ะตั้งแต่ปี 48-51 ที่เป็นอยู่ 2. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการด้านคนและการทำงานที่ดีของศูนย์กีรออาตีปาเซปูเต๊ะ และ 3.ศึกษาแนวทางการทำให้ครูและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัย โดยเน้นการจัด “กิจกรรม” เป็นสำคัญ มีทั้งหมด 8 กิจกรรมหลัก เครื่องมือที่ใช้จึงมีทั้ง การระดมความคิด การปรึกษาหารือ การใช้วิดีโอภาพในกิจกรรมเด็กมีการสัมภาษณ์จากเวทีการจัดกิจกรรมและนอกกิจกรรม การให้แบบฟอร์มให้ครูบันทึกประสบการณ์การสอนกีรออาตีเล่ม 1-5 และเล่มอัลกุรอาน การศึกษาดูงาน ศึกษาจากเอกสาร พร้อมกับการปรึกษาหารือกับศูนย์ประสานงานวิจัยอิสลามศึกษาและวัฒนธรรมอย่างเป็นระยะ และในการดำเนินกิจกรรมต่างๆมีผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประกอบด้วย ทีมวิจัย ที่ปรึกษา คณะกรรมการบริหารศูนย์ ครูผู้สอนกีรออาตีที่ปฏิบัติการสอนตั้งแต่ปี 48 และครูที่สอนปัจจุบัน ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง เด็กนักเรียนชาย นักเรียนหญิง ผู้ทรงคุณวุฒิ เครือข่ายกีรออาตีและเครือข่ายงานวิจัยในตำบลที่นำเสนอโครงการวิจัย อาจารย์มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ตัวแทนครูตาดีกาในพื้นที่ ประธานกีรออาตีแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการ ครูโรงเรียนประถม มัธยม รอส. หน่วยงานเอกชนและผู้ใช้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เครือข่ายศูนย์กีรออาตีมาเลเซียและประเทศไทยและเครือข่ายนักวิจัยของศูนย์ประสานงานวิจัยอิสลามศึกษาและวัฒนธรรม

ผลการวิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ทุกประการ ซึ่งการบริหารจัดการศูนย์กีรออาตีปาเซปูเต๊ะ มีทั้งความสำเร็จที่เป็นความภาคภูมิใจของทุกคน มีทั้งประเด็นที่ยังเป็นข้อด้อยในมุมมองของผู้นำเสนอ ปัญหาอุปสรรค รวมทั้งประเด็นการพัฒนาการบริหารจัดการในด้านต่างๆที่เป็นบทเรียนและแนวทางการจัดการในอนาคตต่อไป ซึ่งได้สรุปข้อดีที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ได้แบ่งเบาภาระของครูและผู้บริหารศูนย์เป็นอย่างมาก ซึ่งก่อนหน้านี้เวลามีปัญหากับชุมชนข้างนอก คณะครูและโดยเฉพาะผู้บริหารต้องเป็นผู้ไกล่เกลี่ยและแก้ปัญหา แต่ปัจจุบันเมื่อเกิดปัญหาเกิดขึ้นทางทีมคณะกรรมการก็จะช่วยแก้ปัญหาให้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัยใหม่ สกว.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัยใหม่

1. นักวิจัยใหม่ทุกคนควรมีการศึกษารายละเอียดโครงการและกิจกรรมของโครงการวิจัยอย่างละเอียดทุกขั้นตอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการ

ข้อเสนอแนะต่อ สกว.

1. สกว.ควรนำเสนอยุทธศาสตร์ให้รัฐบาลเห็นความสำคัญของการวิจัย เพื่อเพิ่มคุณภาพงานวิจัยและงบประมาณให้มากขึ้น ทั้งนี้งบประมาณที่จำกัดโครงการละไม่เกิน 2 แสนบาท ทำให้กระบวนการวิจัยบางขั้นตอนไม่สามารถดำเนินการได้ ทำให้กลยุทธ์ในการวิจัยเพื่อหาความรู้และแก้ปัญหาถูกตัดขั้นตอนไป
2. เนื่องจากโครงการนี้ไม่มีค่าตอบแทนนักวิจัยเมื่อเสร็จสิ้นโครงการวิจัย สกว.ควรสนับสนุนค่าตอบแทนนักวิจัย(ถ้าเป็นไปได้) เพื่อเป็นการให้กำลังใจนักวิจัยในการดำเนินงานวิจัยสำเร็จ
3. สกว. ควรสนับสนุนค่าเสริมสร้างความเข้มแข็งหลังเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อให้ศูนย์สามารถดำเนินกิจกรรมพัฒนาครูนอกเหนือจากแผนงานที่กำหนดไว้
4. สกว.ควรจัดการศึกษาดูงานในต่างประเทศ ว่าด้วยเรื่องระบบการสอนและการบริหารจัดการเพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาเชิงพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างแท้จริง
5. สกว.ควรสนับสนุนงบประมาณพิเศษให้กับศูนย์ประสานงานวิจัยอิสลามศึกษาและวัฒนธรรมในการจัดงาน Expo งานวิจัยในพื้นที่ เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้และนำเสนอผลการวิจัยให้กับคนที่สนใจในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
6. ศูนย์ประสานงานควรเพิ่มการกระตุ้นการทำงานของนักวิจัยและสนับสนุนนักวิจัยเพื่อให้นักวิจัยขับเคลื่อนโครงการวิจัยได้ตามกำหนดเวลาต่อไป
7. งานวิจัยท้องถิ่น นักวิจัยชาวบ้าน โดยชาวบ้าน แต่พอทำไประยะหนึ่งรู้สีกว่างานวิจัยนี้ไม่ใช่แบบชาวบ้านแต่เป็นแบบวิชาการ เพราะสามารถพัฒนาตนเองทั้งในด้านการสื่อสารและการเขียน สามารถนำเสนอในที่ประชุมสาธารณะได้ แต่ข้ออ่อนคือ ถ้าเป็นชาวบ้านจริงๆที่ไม่สามารถพูดและเขียนภาษาไทยได้จะรู้สีกว่างานวิจัยนี้ยากเช่นเดียวกัน
8. สกว.ควรลดความเป็นวิชาการลง เพราะงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นส่วนใหญ่ในพื้นที่ 3 จังหวัดเป็นชาวบ้านธรรมดา และอยากเห็นงานวิจัยขับเคลื่อนในพื้นที่มากกว่านี้
9. ปัจจัยความสำเร็จของโครงการอยู่ที่ความรับผิดชอบของทีมงาน มีความรับผิดชอบต่อโครงการ สำคัญยิ่งกว่าคนเก่งและผู้รู้

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. หน่วยงานท้องถิ่นส่วนมากมักจะทำอะไรโดยไม่ปรึกษาชาวบ้านก่อน ซึ่งการปรึกษาส่วนหนึ่งจะต้องทำว่าจะทำอะไร ใครทำ ทำอย่างไร ใครรับผิดชอบ แต่ต้องคำนึงถึงกระบวนการเพื่อแก้ปัญหาระยะยาวด้วย ไม่ใช่ปรึกษาเพื่อให้ได้งยยะหรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆเท่านั้น
2. หน่วยงานท้องถิ่นควรสนับสนุนกิจกรรมของมัสยิดซึ่งครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย เด็กเยาวชน และสตรี